

COL.LABOREN EN AQUEST NÚMERO

Maria Aurèlia Capmany, escriptora.

Joan Castaño Garcia, arxiver del Patronat Nacional del Misteri d'Elx.

José Manuel González Fernández de Sevilla, Doctor i professor titular de filologia anglesa de la Universitat d'Alacant.

Gaspar Jaén i Urban, Doctor i escriptor.

Pamela M. King, professora del Queen Mary and Westfield College de la Universitat de Londres.

Antoni Mas Miralles, professor del Servei Tècnic de Normalització Lingüística de la Universitat d'Alacant.

Francesc Massip, Doctor i professor de la Universitat Autònoma de Barcelona.

Vicente Molina-Foix, escriptor.

Rafael Navarro Mallebrera, Doctor i arxiver-bibliotecari de l'Arxiu i Biblioteca Municipal d'Elx.

Rafael Ramos Fernández, Doctor i director del Museu Arqueològic Municipal d'Elx.

Manuel Rodríguez Macià, Doctor.

Biel Sansano, professor de literatura de la Universitat d'Alacant.

Pascual Segarra, mestre impressor.

IL.LUSTRACIONS DE LA PORTADA I INTERIOR: Albert Agulló

DIBUIX DE LA MAREDEDÉU: Roland de Mois (s. XVI), cedida pel Museu Sant Pius V, de València.

Festa d'Elx

Segona època, any XLIX, núm. 43, 1991.

Director: Biel Sansano

Consell de redacció: Anna M. Alvarez, Joan Castaño, Gaspar Jaén, Rafael Navarro, Miguel Ors i Joaquim Serrano.

Maquetació: G. Jaén

Assessorament lingüístic: Josep Raimon Sastre

Col.laboracions i correspondència:

Revista *Festa d'Elx*

Ajuntament d'Elx

Plaça de Baix, 1, 03201 Elx (el Baix Vinalopó)

Edita: Departament de Publicacions de l'Excm. Ajuntament d'Elx

Imprimeix: Segarra Sánchez, S. A., c/ O. Winibal, 39. Elx.

Depòsit Legal: A-708-1991 ISBN: 84-606-0337-7

PINTORS DE LA FESTA: ALBERT AGULLÓ

Hi va haver també els pintors primitius de la Festa, els pintors del poble, aquells faedors de la forma i la matèria, molts d'ells autodidactes del pinzell i les teles en rerabotigues d'espardenyes, tallers de ferro, fusteries o fabriquetes de sabates, uns pintors que treballaven, sobretot, amb la intuïció i amb l'experiència insistent.

Albert Agulló, ell ho contà, tenia una casa de camp envoltada per uns bancals de terra amb uns quants arbres. Hi havia ocells que creuaven el cel, piuladissa de la matinada i el capvespre, i el soroll dels cotxes que passaven per l'autovia pròxima. Era un tros de terra amb dos pins, una olivera, uns quants armelers, tarongers, pomeres, pruneres i parres. Passaven les estacions de l'any, com una roda que no cessa, i Albert Agulló mirava el color groc intens dels mangraners a la tardor, les formes retorçudes del tronc de les parres, els grisos de les figueres a l'hivern, els verds de la primavera, i quan plovia, l'aigua que botava pels marges i les cunetes i corria pels petits barrancs de les serres, tot deixant a la vista, netes i lluentes, vetes de terra de mil colors i textures diferents, com un tresor viu i humit.

Albert Agulló agarrava terres dels marges i les séquies, arenes, adobs, branques seques. Distingia el color i la textura i, amb espàtules, palets, brotxes i raspalls, ordenava els materials sobre el llenç, tot formant figures i volums, traços abstractes, ideografies, tot insinuant formes i jeroglífics que significaven l'agost i la Festa. Pels voltants hi havia fustes, borrhumballa de la que es traia quan es passa la garlopa per un tauló nou i surt una espiral groga i blanca que deixa en l'aire una olor intensa d'arbre i de fusteria. Hi havia encenalls adherits als camins i a les teles, peces metàl·liques, grumolls de coles i d'arenes.

Certament, com alguns observaren, Albert Agulló pintava amb la mateixa naturalitat que un ebenista pot fer els mobles o les finestres d'una casa. Certament, quan el veies amb aquella granota blanca que mostren les fotografies, amb els cabells ja grisos i la mirada fixa en l'objectiu de la càmera, no semblava sinó un fuster que acabara d'encolar una cadira o d'envernissar una taula.

En la seua recerca de l'expressió i la matèria. Albert Agulló aprofitava els papers impresos i les llandes de gasolina per a empastifar les tintes, deixar el camí dels dits sobre el paper i refer la imatge del seu temps. La publicitat dels objectes de consum esdevenia, així, àngels i maredéus, cadafals i tramoies, en un gest únic i definitiu del pintor que tenia quelcom d'abstracte, de juganer i fascinant.

Unes altres vegades, els colors grisos del cel, de calor i amenaça de pluja, eren els colors de la cendra dels fogarils de les cuines antigues de les cases d'Elx. El blanc de l'algeps i l'ocre de la serra pujava pel cel dels llenços, de fum i polseguera. El groc de les arenes de la mar del Pinet i el Carabassí era el groc de la palma. De l'àngel que baixava del cel, l'única llum que hi havia en aquells quadres grisos i blaus, com d'hivern. Les vetes de terra, de mangra i de vermell, eren el fang que la Marededéu s'emportava al cel enganxat a les sandàlies, aquella dona del poble que hauria volgut ser llauradora i es pujava al cel de la cúpula de l'església restes de terra dels camins i els bancals de ponent del terme d'Elx que havia xafat uns dies abans.

I el pas del temps rodava sobre aquells llenços eixits del taller de l'artista, de les seues mans àgils, dels seus ulls clars, blaus de mirar el cel del camp, dels ravals i la vila d'Elx. I es clevillava la matèria i envellia la llum, però quan el Consell decidí que un pintor hauria de fer cada any l'anunci de les festes, els habitants d'aquella ciutat d'Elx de la fi del segle es miraven una i una altra vegada en els fragments de festa i de paraules que, any rera any, s'enganxaven a les parets i els aparadors de les botigues dels carrers de la Reina Victòria i de Blasco Ibáñez, de la Corredora i de la Glorieta.

Gaspar Jaén i Urban, estiu del 1991
Per a *Llibre de la Festa d'Elx*